

Handläggare
John Areschoug
Telefon: 0850828994

Till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
MHN 2016-06-14 p. 8.

Yttrande över revisorernas årsrapport för miljö- och hälsoskyddsnämnden 2015

Rapport från Stadsrevisionen dnr 3.1.2 - 68/2016

Förslag till beslut

Att godkänna tjänsteutlåtandet som yttrande över revisorernas årsrapport för miljö- och hälsoskyddsnämnden år 2015.

Gunnar Söderholm
Förvaltningschef

Mikael Nyberg
Avdelningschef

Bakgrund

Revisorerna för miljö- och hälsoskyddsnämnden har i skrivelse den 15 mars 2016 överlämnat revisionskontorets årsrapport för år 2015. Revisionskontoret begär yttrande över rapporten från nämnden senast den 30 juni 2016.

Revisorernas synpunkter och kommentarer från miljöförvaltningen

Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi

Revisionskontoret bedömer sammantaget att miljö- och hälsoskyddsnämnden har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt.

Nämndens ekonomiska resultat

Revisionskontorets bedömning är att nämnden bedrivit verksamheten på ett ekonomiskt tillfredställande sätt baserat på att budgethållningen har varit god. Revisionskontoret påpekar att utfallet avviker från budget med 14,7 mnkr men att detta främst beror på en redovisningsteknisk justering där medel som tidigare år har skuldbokförts för risker i EU-projekt, om 7,2 mnkr, i bokslutet har återförts till nämndens resultaträkning. Vidare berodde 3,5 mnkr av överskottet på att medel som tilldelats nämnden för insatser enligt "Handlingsplan för god vattenstatus" inte förbrukats eftersom arbetet inte kommit igång. Kvar finns ett överskott i den egna verksamheten om 4,0 mkr vilket i huvudsak beror på högre tillsynsintäkter som uppstått på grund av en högre debitering och lägre personalkostnader. Revisionskontoret anser härigenom att avvikelserna förklarats på ett tillfredställande sätt.

Nämndens verksamhetsmässiga resultat

När det gäller det verksamhetsmässiga resultatet bedömer revisionskontoret att nämndens redovisade resultat i allt väsentligt är förenligt med fullmäktiges mål. Bedömningen grundas på granskning av nämndens verksamhetsberättelse samt på de övriga granskningar som genomförts under året.

Dessa övriga granskningar som avser verksamheten är:

- Miljöbedömningar och miljökonsekvensbeskrivningar.
- Klagomålshantering (det vill säga anmärkningar på nämndens service).
- Lönerutiner.

Revisionskontoret har särskilt kommenterat följande:

- Revisorerna nämner, så som framgår av nämndens verksamhetsberättelse, att två av KF:s verksamhetsmål inte har nåtts, nämligen *Transporter i Stockholm är hållbara* och *Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva*. Förklaringen är att andelen miljölastbilar inte når målets nivå på 20 %. Vidare att antalet anordnade praktikplatser understiger målvärdet.
- I ett fall instämmer inte revisorerna i nämndens bedömning av uppfyllelsen av KF:s verksamhetsmål, nämligen målet *Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor*. Revisionskontoret ifrågasätter nämndens bedömning att målet har uppfyllts eftersom

målvärdena endast är uppfyllda för 2 av 7 indikatorer. Bland annat blev sjukfrånvaron 2,8 % i förhållande till nämndens årsmål om 2,4 %. Dock understiger utfallet fullmäktiges årsmål totalt för staden, 4,4 %.

- Revisionskontoret påpekar att nämnden har nått samtliga årsmål för fullmäktiges indikatorer avseende målet *Ett klimatsmart Stockholm* med undantag av två; *andel miljöbränslen i stadens etanol- och biogasfordon* samt *andelen elbilar*. Dessutom nämns att staden inte når miljö kvalitetsnormen för dygnsmedelvärde för kvävedioxid i luft. Enligt målet får halten kvävedioxid överskrida miljö kvalitetsnormen under högst 7 dygn per år. Utfallet blev 45 dygn, vilket dock är en förbättring jämfört med utfallet för år 2014 (51 dygn).
- I en särskild granskning av miljöbedömningar och miljökonsekvensbeskrivningar har framkommit att det finns former för att beakta miljöfrågor tidigt i processen, men att det inte sker någon systematisk uppföljning av den betydande miljöpåverkan som de planer och program som miljöbedömts antas leda till. Det är inte heller fastställt vilken nämnd som har eller borde ha ansvar att följa upp den betydande miljöpåverkan som de planer och program som miljöbedömts antas leda till.

Förvaltningens kommentarer:

Den bristande måluppfyllelsen för miljölastbilar är avhängigt brist på nationella incitament och styrmedel, vilket gör att nämnden har svårt att nå full måluppfyllelse.

Förvaltningen har svårigheter att anordna praktiktillfällen för aspiranter från Jobbtorget, eftersom arbetet är högt specialiserat, även om det under 2015 skedde en förbättring jämfört med föregående år.

När det gäller KF:s verksamhetsmål *Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor* påpekar revisorerna att endast 2 av 7 indikatorer har uppfyllda målsättningar. Utifrån en övergripande kunskap om tillståndet anser förvaltningen dock att det är motiverat att betrakta målet som uppfyllt; miljöförvaltningen kan i stort betraktas som en bra arbetsplats med god trivsel. Indikatorerna ger en ganska begränsad bild av tillståndet och avvikelserna från målvärdena är små.

Betydelsen av de områden indikatorerna beskriver ska dock inte förringas då de var för sig står för viktiga aspekter.

Förvaltningen kan också instämma i att analys och motivering av måluppfyllelsen borde ha varit mer utförlig med tanke på indikatorernas utfall.

I vissa fall saknar nämnden rådighet för att uppnå en målsättning, eller så påverkas måluppfyllelsen av omständigheter som försvårar uppfyllelsen. Indikatorerna kan också ge en onyanserad bild av nämndens ansträngningar. Så är till exempel fallet för indikatorn beträffande kvävedioxid i luft, där nämnden kan mäta föroreningshalterna och föreslå åtgärder men knappast har rådighet för att nå måluppfyllelsen.

Vad gäller indikatorn för elbilar så var utfallet 9 procent för 2015 (en elbil av totalt 11 bilar), vilket alltså inte uppnådde målvärdet på 14 procent. Anledningen är att en elbil tillhörig livsmedelskontrollen avvecklades under 2015, eftersom leasingkostnaden var avsevärt dyrare för denna än för en vanlig miljöbil. Det kan också tilläggas att miljöförvaltningen delvis har behov av mer motorstarka bilar med större räckvidd på grund av behov av att frakta mätutrustning, och att det då inte alltid fungerar med elbilar. Att nämnden inte når målsättningen för andel miljöbränsle i de egna fordonen beror delvis på att SLB vid resor utanför länet ibland inte kan tanka miljöbränsle.

I revisorernas särskilda granskning av miljöbedömningar och miljökonsekvensbeskrivningar framkom bland annat att det finns former för att beakta miljöfrågor tidigt i processen, men att det inte sker någon systematisk uppföljning av den betydande miljöpåverkan som de planer och program som miljöbedömts, antas leda till. Miljöförvaltningen anser att rapporten övervägande ger en korrekt bild av hur miljöbedömningar och miljökonsekvensbeskrivningar hanteras i stadens planer och program. Förvaltningen ställde sig därför bakom slutsatser och rekommendationer i rapporten.

Intern kontroll

Sammanfattningsvis bedömer revisorerna att nämndens interna kontroll hade varit tillräcklig även om det i vissa delar finns kritiska synpunkter. Bedömningen grundades på följande:

- Nämndens egna mål ansluter till kommunfullmäktiges mål för den verksamhet som nämnden bedriver.

- Verksamhetsplanen är i huvudsak ett tydligt styrdokument, det vill säga den anger vad som ska uppnås, hur detta ska ske och hur resultatet ska följas upp. Flera av målen kan dock betraktas som arbetssätt och/eller aktiviteter i stället för mål. Indikatorer finns inte till alla mål, men då sådana saknas finns i huvudsak aktiviteter framtagna som ger vägledning för hur måluppfyllelse ska mätas.
- Kopplingen mellan nämndens verksamhetsplanering och arbetet med riskbedömning är tillfredsställande.
- Uppföljningsstrukturen är i huvudsak tillfredsställande, med en systematisk uppföljning av ekonomi, verksamhet och kvalitet.
- Nämndens verksamhetsberättelse ger en i allt väsentligt rättvisande bild av det ekonomiska och verksamhetsmässiga resultatet. Det finns i huvudsak tydliga grunder för nämndens målbedömningar (målvärden, analyser etc.). Revisorerna anser dock att den omfattande och detaljrika redovisningen inverkar på överskådligheten i dokumentet.
- Revisorerna bedömer att prognossäkerheten i nämndens tertialrapporter har varit bristfällig under året. Avvikelsen i driftbudgeten mellan den prognos som lämnades i tertialrapport 2 och utfallet vid bokslut blev 12 %. Revisionskontorets bedömning är dock att delar av avvikelsen är godtagbar mot bakgrund av att kraven på att reserverade medel för EU-projekt ska justerats i bokslutet blev känt först efter tertialrapport 2. Dock redovisas en förhållandevis hög avvikelse även om detta beaktas.
- Revisionskontorets granskning av nämndens ramverk för intern kontroll visar att det är aktuellt, strukturerat och integrerat i organisationen, system och i det löpande arbetet. Nämnden har i samband med verksamhetsplan 2016 fastställt ett reviderat system för intern kontroll.
- Ett antal särskilda granskningar har genomförts av nämndens interna kontroll som omfattar rutiner för lönehantering, fakturering och klagomålshantering samt analys av förtroendekänsliga poster i redovisningen. Avvikelser har noterats, bland annat i följsamhet till rutinen för hantering av serviceanmärkningar. Omfattningen av avvikelserna påverkar dock inte den sammanfattande bedömningen av nämndens interna kontroll.

Förvaltningens kommentarer:

Förvaltningen noterar revisorernas kommentarer beträffande den stora differensen mellan tertialrapport 2 och utfallet. Framför allt gäller detta differensen för den egna verksamheten. Förvaltningen vill här hänvisa till analysen i tjänsteutlåtandet till verksamhetsberättelsen: *”Under 2015 har förvaltningen haft extrapersonal och övertidsarbete för att arbeta bort gamla olägenhetsärenden. Därigenom har balanserna för dessa ärenden för första gången på många år minskat avsevärt. Det har gett en engångseffekt med timavgifter som överstiger budget med 2,2 mnkr. Denna effekt väntas inte kvarstå under 2016”*.

Den ovan nämnda effekten var svår att förutse och uppstod till stor del mot slutet av året. Det finns också en allmän försiktighet i prognoserna för intäktssidan hos många verksamheter - som ackumulerats och sammantaget gett ett större överskott. Med hänsyn till de speciella förhållandena som föranledde överskottet anser förvaltningen att avvikelserna mot prognosen i tertialrapport 2 är godtagbara.

Förvaltningen instämmer med revisorernas synpunkter beträffande omfattningen på verksamhetsberättelsen och hanteringen av serviceanmärkingar. Från och med VP 2016 tas rapporteringen av tillsynen till största delen upp i en egen bilaga vilket, kommer att minska omfattningen.

Bokslut och räkenskaper

Sammanfattningsvis bedöms att bokslut och räkenskaper i allt väsentligt är rättvisande. Bedömningen baseras på en granskning av nämndens bokslut och på de övriga granskningar som genomförts under året.

Uppföljning av tidigare års granskning

Tidigare års granskning av nämndens verksamhet har utmynnat i ett antal rekommendationer. Revisionskontoret gör årligen en uppföljning och bedömning av hur nämnden har beaktat rekommendationerna. Uppföljning visar att nämnden i huvudsak har beaktat revisionens rekommendationer.

Bilaga 1. Revisionsberättelse för Miljö- och
hälsoskyddsnämnden 2015.

Bilaga 2. Årsrapport 2015, Miljö- och hälsoskyddsnämnden.